

ಮೈತ್ರೇಯಿ

ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಇಂದಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಮಗೆ, ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯುವ ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿರಬಹುದು, ದೂರವಾಣಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಎಲೆಗಳು ಏಕೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಏನನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯಲೂ ನಾನು ಬಳಸುವ ವಿಧಾನ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ಅದನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನ ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವೆಂದರೆ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಶೈಲಿ. ನಾನು ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿದ್ದ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಲರ್ನಿಂಗ್‌ನಂತಹ (ಸಿಎಫ್‌ಎಲ್) ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನನ್ನದೇ ಆದ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ಸಮಯ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಮೂರರಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಎಂಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದ ನಮಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮುಖಾಂತರ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಹಾಗೂ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಸಂಶಯವನ್ನೂ ನಿವಾರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿಯ ಏರ್ಪಾಟಿನಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ, ಚರ್ಚೆಗಳು, ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡೆ.

11 ಮತ್ತು 12ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡವು ಎಂದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದವು, ಹಾಗೆಯೇ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದವು. ಇವೆರಡೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ವಲಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ನಾವು ಬಳಸಿದ ವಿಧಾನ ಹಾಗಿತ್ತು.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಯೋಜನೆಯು ನಮ್ಮ "ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳ" ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. 'ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳು' 12ನೇ ವರ್ಗದ ಪಠ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಷಯಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಪರಿಸರಾತ್ಮಕ ಮುಂತಾದವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂದರೆ ನಾವು ಅದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿ ಇದನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಘೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆವು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಘಟಕ ಇವೆರಡೂ ಇರುವಂತೆ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದು ನಾವು ಏನನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಅದನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಲು ಮತ್ತು ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಮೊದಲಿಗೆ, ಮಾನವನ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ನಾವು ಒಬ್ಬ ಮಾನವನಾಗಿ ನಮಗೆ ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯ, ಮಾನವರಾಗಿ ನಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೇ ತಾವೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ಒಂದು ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. "ನಮ್ಮ ಜನಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು? ಅವರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು?" ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವು. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ನಾವು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಓದಿದವು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ಒಂದೊಂದು ಅನುಚ್ಛೇದವನ್ನೂ ಓದಿ ನಾವು ಒಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೆವೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಆ ಘೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಕಂಡುಕೊಂಡೆವು.

ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ

ಕಲಿಯಲು ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಿದಲ್ಲಿ, ಇದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಎಂದು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನೀರು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕೆ, ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ಇರಬೇಕೆ? ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದವು, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ವಿಷಯದ ಇತರ ಕವಲುಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದವು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಯಾವ ಅರ್ಹತೆಗಳಿರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈ ಚರ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಮುಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನಮಗೆ ಆಲೋಚಿಸಲು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗ ನಾವು ನೇರವಾಗಿ ಜನರೊಡನೆಯೇ ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ತಮಗಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅರಿವಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಹಕ್ಕುಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಲು ನಾವು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವೇ ಹೊರ ಹೋಗಿ ಉತ್ತರ

ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪತ್ತೆ

ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ್ದರು. ಜನರು ತಾವು ಯಾವ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ನಾವೇ ಹೊರ ಹೋಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿದ್ದವು. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಖುದ್ದು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿ ಇದ್ದವು. ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಕೊಠಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿ, ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆವು.

ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿತದ್ದು ಈ ಭಾಗದಿಂದಲೇ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಭೇಟಿಮಾಡುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಸರಣಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲಸದವರನ್ನು, ತರಕಾರಿ ಮಾರುವವರನ್ನು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿನ ಕಾವಲುಗಾರನನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆವು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಾದ ನೈರ್ಮಲ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮನೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಅದರಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ನಾವು ಮಾತನಾಡಿಸಿದ, ಆಲಿಸಿದ ಜನರು ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಜನರು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವರೆಂಬುದರ ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ಮನಗಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ನಾನೇನಾದರೂ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದರೆ, ಅದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಅನುಭವವು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡಿತೆಂದು ನನಗನಿಸಿತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅನುಭವದ ಮುಖಾಂತರ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂಥ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ, ನಾವು ಖುದ್ದಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂದರೆ ನಾವು ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ಆಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಹಾಗೂ ನಿಮಗೆ ಈ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಏನನ್ನಾದರೂ ಬೋಧಿಸಿದರೆ ಅಥವಾ ನೀವೇನನ್ನಾದರೂ ಕಲಿತರೆ, ಇದು ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನೇ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಏನನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಅದನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಕಲಿತ ಮತ್ತೊಂದು ಯೋಜನೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ನಾವು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಯೋಜನೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವೆಂದರೆ ವೀಕ್ಷಣೆ, ದಾಖಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಷಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು.

ಸಿಎಫ್‌ಎಲ್‌ನ ಆವರಣವು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಸುಂದರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡವು ಆವರಣದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಿಡಮರಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಸ್ಯ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾಣಿ ವರ್ಗದ ದೊಡ್ಡ ಸಂಕುಲವೇ ಅಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ, ಭೂಮಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಆಗಿರಬಹುದು, ಕಳೆ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಕಾಲುವಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಟ, ಇವು ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಇರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿಯಲು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡವು ಹಾಗೂ ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೆಲ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಸ್ಯಗಳು, ವಿವಿಧ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡೆವು. ಈ ವಿಧಾನವು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿತ್ತು ಏಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಶಾಲಾ ಆವರಣದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಕನಿಷ್ಠ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಬಿಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ “ಸುಮ್ಮನೆ ವೀಕ್ಷಿಸಿ, ಏನನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರೋ, ಆಫ್ರಾಣಿಸುತ್ತೀರೋ, ಕೇಳುತ್ತೀರೋ, ಅನುಭವಿಸುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿ.” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿತ್ತು ಅದರ ಅನಂತರ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೂ ನಾವು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವತಃ ಕಲಿಯಲು ತೊಡಗಿದೆವು. ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಸುಗಳವರೆಗೆ ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವೇ ಇದ್ದ ಅನಂತರ ನಾವು ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೋಲಿಸಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ನಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು ಹಾಗೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ -

ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸತನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಯಿತು.

ಏನನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಅವರೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಿಡುವ ಈ ವಿಧಾನವು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವರು ತಾವೇ ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಗೆ ಕಲಿಯಬಹುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಇವೆರಡೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಬೋಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಲಾಭದಾಯಕವೆನಿಸಿತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ, ನನಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಸರವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಾಗುವರು ಮತ್ತು ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇದು ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮಭರಿತ ಪಯಣವಾಗುವುದೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಮೈತ್ರೇಯಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮೌಂಟ್ ಕಾರ್ಮೆಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಮೂಹ ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ವಿಳಾಸ: maitreyi.10@gmail.com